

EEE-ENGE! ZALEPEK
MPI FANT, HLAVTA LIB
-ENGE! PICA DEČKO JA
SIM IN PRILEPEK FREN
TICEK GRUMPI POBIČ OH
LAT GRUMPI OTROCI ODKRIVAJO SVET BESED ZALI
EPEK LACA HLAVTA FRUŠKE ZL

ZABAVNE ZGODBE
IZ DRUŽINSKEGA ŽIVLJENJA

OKNI R' PICA GRUMPI LIBE FREN
LEPEK ZLATA KRAŠOVEC GRUMPI DECK
HLAVTA LIBE PLOSIM JADIT ZOKNI OHLO
PDEKTE FANT EEE ENGE! PLO

»Tudi Popi,«

je prijazno začel, kadar se je hotel pridružiti Dečku pri igri.

Pobič je vselej začenjal pogajanja z besedami: »Tudi Popi!« Če se je kdo kam odpravljaj, je brž pristopil in odločno predlagal: »Tudi Popi!« Kadar sta Ata in Fant igrala šah, je komaj čakal, da bo eden od njiju 'pojedel' kako figuro, ker se je potem z njo lahko igral 'tudi Popi'. Celo, kadar so sedli za mizo k obedu, ni nikoli pozabil opominjati: »Tudi Popi, tudi Popi!« Kdo, ki bi Besednjakove družine ne poznal, bi utegnil pomisliti, da se revček bori za pravice, ki so mu kršene. Morda bi pomislil celo, da je pogosto za kaj prikrajšan in da morda kdaj ostane celo lačen, ker mu Mami pozabi naložiti hrano na krožnik.

»Tudi Popi,« je torej začel Pobič, ko se je Dečko ravno lotil zapletene sestavljanke.

»Reci prosim,« je nalašč rekel Dečko.

»Plosim!«

»Prosim, ne plosim!«

»Plosim!«

»Prosim, ne plosim!« je vztrajal Dečko, dokler se Pobič ni začel kujati. Ko je že skoraj poklical Mami na pomoč, pa ga je Dečko opomnil: »Ne bodi no taka reval!«

»Nisem leva!«

»Ne leva, reval!«

»Ne bom se iglal s tabo!« je Pobič zabrusil Dečku.

»Pa nič!« je odvrnil Dečko. Rekel je to s takim glasom, da Pobič sploh ni opazil, da je Dečko, ki je dosegel svoje, v resnici zadovoljen.

*

Pobič je bil eden tistih malčkov, ki lovijo 'libe', hodijo v 'hlibe', poslušajo 'ladio', jezijo 'blata' ... in morajo zaradi tega seveda marsikaj potrpeti. No, 'malsikaj potlpeti', če smo natančni. Ni lahko biti vajenec v jeziku. Še zlasti, če učni dobi

ni videti konca.

Potem pa je prišlo poletje. Bila je topla, sončna sobota in Besednjakovi so sklenili, da se po kosilu odpravijo na kopanje. Skoraj so že pojedli, le Dečko je še valjal po krožniku kos krompirja.

Tedaj se je oglasil Pobič, ki je imel že od 'jutla' v 'tolbi' pripravljene 'lokavčke'.

»Daj hitr-r-ro!« je rekel. Vsem je zastal dih, ko so to slišali. Celo kuža je zastrigel z ušesi.

»Kako si rekel?« je zanimalo Mami.

»Daj hitr-r-r-o, pr-r-rošim,« je zdaj bolj vljudno priganjal Pobič, »mudi se, ker-r-r gr-r-remo na prr-ražo!«

»Na plažo, se reče!« ga je popravil Fant.

Pobiču je vzelo sapo. Zdaj, ko končno obvlada, ko zna, ko je 'r-r-r' res 'r-r-r' – zdaj pa naenkrat ni 'praža', ampak plaža. Mami se je zasmilil in poskusila mu je razložiti: »Veš 'l' je včasih tudi samo 'l'. Če se želimo zahvaliti, rečemo: 'Hvala lepa'...«

»Pobič, ne drži se kot kislja repa,« se je zdelo nujno pri-

pomniti Fantu.

»... in na sredi pomeni nekaj drugega kakor na sledi...«
je nadaljevala Mami.

»No, lepa reč,« je skoraj obupano zavzdihnil Pobič in se
brž popravil, »mislim, repa leč.«

Pobič je tisto poletje spoznaval, da poleg roke, ki je zmeraj
pri roki, obstaja tudi loka, kjer se z Dečkom lovita, kadar sta
na obisku pri dediju. Na loki ob potoku vsako leto zgodaj
spomladi nabirajo prve zvončke. Pa trobentice. In drobne vi-
jolice. Precej kasneje pa na travnikih zacvetijo še spominčice,
ivanjščice in ripeče zlatice. A seveda ne na vseh travnikih.

Zadeva ni tako preprosta. Recimo plavice. Pobič je slišal,
da so tudi to nekakšne drobne rožice. A ko je po pravici
terjal, da mu jih kdo pokaže, so se – kakšna krivica – vsi

izgovarjali. Mami je rekla, da zato, ker kmetje zadnje čase sejejo premalo žita, Ata je trdil, da plavic ni, ker polja preveč škropijo. Pobič pa je sumil, da so to prazni izgovori.

Nočejo mu jih pokazati, to bo!

Pobičev sum se je tistega dne, ko je Fant prišel iz šole s podplutim očesom – menda se je stepel, a ne bomo zdaj o tem – še bolj utrdil.

Fant je torej prišel domov in Dečko je prvi zagledal njegovo oko.

»Mami, daj mu hitro 'pohladek'!«

je vzkliknil.

Ko bi položaj dopuščal, bi Mami Dečka seveda popravila: »Misliš obkladek?« A trenutek je bil res kritičen, zato ni rekla ničesar. Vzela je nekaj kock ledu iz zamrzovalnika, jih zavila v brisačo in obkladek podala Fantu. Potem so se vrstila vprašanja: »Kako si staknil modrico? Kaj se je zgodilo? Pa zakaj sta se? In kdo je prvi začel ...« Fant se je izmotaval, zapletal, izgovarjal, tožil, da se je na koncu še sam sebi zasmilil

... A kot rečeno, ne bomo o tem.

Ta dan je bila beseda 'pohladek' v naglici in brez vsake razprave uvrščena v slovar Besednjakove družine. Podobno kot pred časom 'zalepek', čeprav ne čisto tako. Zalepek je namreč v vseh pogledih nadomestil besedo obliž, pohladek pa obkladka ne. Poleg hladnih obkladkov poznamo namreč tudi tople obkladke in tem res ne moremo reči pohladek, mar ne?

Pobiču je bilo za Dečkovo modrovanje o pohladkih prav malo mar. Pohladek ali pogretek – očitno je bil Fant v dobrih rokah, zato so se Pobiču motale po glavi čisto druge skrbi. Trudil se je spomniti, kako je vprašala Mami. Mar ni rekla: »Kako si staknil modrico?« Morda pa je hotela reči plavico. To bo! Ta temna lisa okoli Fantovega očesa je gotovo plavica. Njemu pa so razlagali, da je plavica svetlo modra cvetica, ki v družbi z makom raste med žitom na poljih. No, znajo pa res rožice saditi!

Kako kaj prav povedati, to je vprašanje, s katerim se ubadamo vse življenje. Od rojstva do smrti. Bolj poetično bi se reklo 'od zibeli do groba'. Čeprav to o zibeli ni čisto res. V zibeli je prav vseeno, ali se novorojenček dere 'ueee, ueee, ueee-e-e-e' ali hlipa 'eee-enge-e, enge-e' – mama v vsakem primeru takoj prihiti.

Ampak potem se pa kmalu začne. In se ne neha. Pri Besednjakovih še prav posebej.

Nekega dne, ko je Dečko že mislil, da je – kar se jezika tiče – na konju, je na igrišču za vrtcem, kjer so se med igro pogosto družili otroci iz različnih skupin –, Dečkova se je imenovala Žogice – ujel precej hrupen pogovor med malčico iz skupine Zajčkov in sredinčico iz skupine Levčkov.

»Ti imaš pa take zokne kot moja sestra,«
je rekla malčica.

»Zokne? Jaz, da imam zokne? Kje?« se je čudila sredinčica.

»Ja na nogah!«

»A sandale?«

»Neee. Spodaj, pod sandali!«

»A štunfe?« je rekla sredinčica. »Včeraj mi jih je kupila mama. Mar niso lepi?«

»Štunfi, kako štunfi? Zokni se reče,« je vztrajala malčica iz skupine Zajčkov.

»Štunfi!« se ni dala sredinčica.

»Zokni, zokni, zokni,« je drobila malčica.

»Štuuunfi,« je prav zarjovela sredinčica, kot se spodobi za mlade gospodične iz skupine Levčkov.

»Gremo, Žogice! Kmalu bo malica,« je tedaj poklicala vzgojiteljica in Dečko tako ni mogel slišati, kako se je besedna vojna končala. Skrbelo ga je vse dopoldne in še med kosilom. Celo med urico za počitek, kakor v vrtcu rečejo celo večnost trajajočemu premetavanju po ležalnikih, mu misel na to ni dala miru. Vedel je, da pri njem doma tem štunfom oziroma zoknom rečejo nogavice, ampak zdaj ni bil več prepričan, da je to prav.

V igralnico, ki je imela na vratih narisano oznako Žogice, je Dečka kot po navadi tudi tega dne prišel iskat Fant. Mami je namreč morala k Pikapolonicam po Pobiča, ki se še ni znal sam obleči. Dečko pa je bil pri tem opravilu spreten in učen. Ata je večkrat rekel: »Ta bi lahko šel za gasilca!«

»Daj no, pohiti! Kaj vendar mečkaš?« ga je moral tokrat priganjati brat.

»Poslušaj, a ti veš, kako se pravilno reče nogavicam?« je zaskrbljeno vprašal Dečko.

»Nogavicam?« se je začudil Fant. »Ja, nogavice vendar!«

Trije ljudje, resda še vsi mladoletni, tri mnenja! Kako naj potem človek ve, kaj je pravzaprav prav!

O tem, kako se pravilno reče nogavicam, Dečko od takrat dalje ni bil več čisto prepričan. Zelo dobro pa je vedel, za kaj se uporabljajo. V Besednjakovi družini ni bilo nikogar, ki bi v nogavice spravljali denar. Čeprav je nekje slišal, da nekateri menda počnejo tudi to. Čudakil!

Besednjakova Mami je za hrambo denarja uporabljala temnordečo denarnico. Ta denarnica je imela posebno oken-ce, v katerem je Mami hranila fotografijo Fanta, Dečka in Po-biča. Zadaž za sliko pa je imela spravljeno še žametno planiko. Ne tako, ki bi bila narejena iz žameta, temveč čisto pravo planiko, ki je nekoč rasla nekje ob poti do Sedmerih jezer. To pomeni, da je Mami pravzaprav ne bi smela imeti, saj so pla-nike zaščitene in jih ne smemo trgati. Kako jo je Mami dobi-la, je vedela samo ona in menda Ata. Kakšen detektiv bi zato gotovo pomislil, da nosi Mami sliko treh bratov v denarnici samo zato, da bi skrila planiko, kar pa ni bilo res. Mami bi

fotografijo svojih korenjakov gotovo nosila v denarnici, tudi če se za njo ne bi skrivala ta prepovedana planika.

Ata ni bil ljubitelj denarnic. Prisegal je, da je denar najbolj varno nositi v žepu. Ali še bolje: po žepih. Človek namreč denarnico zlahka kje pozabi. Včasih se resda primeri tudi to, da človeku cvenk kje pade iz žepa. Skoraj nemogoče pa je, da bi mu hkrati popadal prav iz vseh žepov. Kdor torej denarce nosi po žepih, ni nikoli čisto suh, se pravi brez denarja. Razen seveda, če se zgodi, da ga kje do kraja oberejo, če ne celo okradejo ali oropajo. A to se Atu na srečo ni še nikoli zgodilo.

Tudi Fant denarja ni hranil na enem kraju. Kovanec ali dva je skoraj vedno imel v mošnjičku, tega pa v žepu. Ali pa v torbi. Ali pa kje drugje, tako da pogosto še sam ni vedel, kje. Glavnino, se pravi največji del svojega bogastva, pa je imel varno spravljeno v temnozeleni kovinski škatli, ki jo je imenoval 'moj hranilnik'. »Precej poln je že,« se je rad pohvalil pred Dečkom. »Kmalu si bom kupil kaj velikega ali še večjega.«

»Moj štedilnik je še veliko 'polnejši',« je zadovoljno stopnjeval Dečko, čeprav ni bil čisto prepričan. »Poslušaj!« In res je med tresenjem v trebuščku rožnatega lončenega prašička veselo zažvenketalo.

»Ne reče se štedilnik, ampak hranilnik,« ga je popravil Fant in dodal: »Štedilnik imamo v kuhinji in na njem kuhamo hrano!«

»Ti se hecaš! Zakaj bi hrano kuhali na štedilniku, denar pa štedili v hranilniku?«

»Zato, ker denarja sploh ne štedimo, ampak varčujemo,« ga je poučil Fant, ki je že vedel, da so nekatere besede bolj imenitne od drugih.

*»A ja? No, če je tako, potem je pa
moj pujsek varčevalnik!«*

je pribil Dečko, ki ni imel navade štediti z besedami, a mu jih kljub temu zlepa ni zmanjkalo.

V Besednjakovi družini sporazumevanje
med družinskimi člani – to so Ata, Mami in trije bratje:
Fant, Dečko in Pobič – raste od prvobitne sporočilnosti
novorojenčkovega joka, prek prvih še nerodnih besed
in skovank, do zvedavih pogovorov, šaljivega zbadanja
in radostnih zmag v igri besed, kjer največ štejejo
izvirnost, domiselnost in smisel za humor.
Knjiga Fant, Dečko in Pobič je poklon večno živemu
maternemu jeziku in vabilo k veselemu
odkrivanju sveta besed.

*»A ja? No, če je tako, potem je
pa moj pujsek varčevalnik!«*

Na prazne strani na koncu knjige
lahko vpisujete jezikovne domislice svojih otrok!

19,50 EUR

ZALOŽBA
DRUŽINA

